РІК 1930. Січень. Ч. I.

ПЕРЕМИСЬКІ ЕПАРХІЯЛЬНІ ВІДОМОСТИ

Ч. 6382/29. — В справі місяця католицької преси.

Наші, католицькі видавництва й установи як у минулім так і в біжучім році проголосили місяць січень місяцем католицької преси. Витаючи цей благородний почин з радого серця пригадуємо Всеч. Духовенству наш зазив у цій справі випечатаний в Епарх. Відомостях Ч. I/1929 і заряджуємо слідуюче:

1) В останню неділю місяця січня б. р. при кінці співаної Служби Божої по отпусті належить відмовити спільно з вірними з колінопреклоненням три рази „Отче Наш“, і три рази „Богородице Діво“ на інтенцію розвитку католицької преси;

2) в часі Служби Божої тоїж неділі виголосити проповідь про значіннє і потребу католицької преси та про обовязок католиків попирати єї;

3) в часі Служби Божої урядити збірку на ціли католицької преси а зібрані гроші вислати відтак до Епп. Консисторії;

4) поручити вірним слідуючі часописи і видавництва як беззастережно й виразно католицькі:

а) **„Нова Зоря“** — часопис для інтелігенції, виходить два рази в тиждень;

OTEKA UNIWERSYTEC K.U.L. LUBLIN

б) **„Правда“** — ілюстрований тижневник для народа (передплата на чверть року 2·50 зол).

в) **„Бескид“** — двотижневник (річна передплата 5 зол.) — адреса тих трох часописів: Львів, ул. Кльоновича 8/II.

г) **„Місіонар“** — місячник Жовква, Видавн. ОО Василіян, річно 2 зол.

г) **„Наш Приятель“** — місячник для дітей (Львів, ул. Сикстуська 39а) річно 2 зол.

Видавництва:

1) Видавництво ОО. Василіян у Жовкві.

2) Бібліотека Української Християнської Орґанізації, Львів ул. Кльоновича 8/II.

3) »Добра Книжка« — Львів почт. скр. 11.

Для влекшення цеї акції належить, де на це зізволяють обставини, завязати спеціяльний комітет з ціллю успішної пропаґанди. О скільки переведення акції задля яких небудь причин небулоб можливе в січні тоді можна еї продовжити на першу половину лютого.

До кінця лютого б. р. перешлють Всеч. ОО. Душпастирі зібрані складки до Епп. Консисторії.

Повисше зарядження відноситься до ОО. Парохів, завідателів і самост. сотрудників.

Ч. 6383/29. — Речинець іспитів конкурсових о душпастирські бенефіції в р. 1930.

Іспити конкурсові о душпастирські бенефіції відбудуться цего року в днях 13 і 14 мая і 16 і 17 жовтня.

До іспиту конкурсового належить зголоситися на пів місяця перед речинцем іспиту.

Священики, що перший раз здають іспити, обовязані зазначити в поданню чи і коли зложили іспит з догматики, моральної і церковного права, а перед самим іспитом предложити письменно вироблені проповіди згл. еґзорти.

Ч. 6384/29. — Речинець іспитів з догматики, моральної і церковного права в р. 1930.

Іспити з догматики, моральної і церковного права відбудуться цего року в днях 27 мая і 21 жовтня.

До іспиту з догматики приступають священики висвячені в р. 1929, до іспиту з моральної священики висвячені в р, 1928, а до іспиту з церковного права священики висвячені в р. 1927. В тих самих речинцях є обовязані приступити до іспитів зі згаданих предметів ті священики, що були до цего покликані в попередніх роках, а ще доси їх не зложили.

В кінци пригадується, що священики, які не зложили повисших іспитів, не будуть допущені до іспиту конкурсового, хиба що предложилиби умотивоване оправдання, для яких причин до згаданих іспитів не приступили.

Ч. 6385/29. Конкурс на опорожнені парохії.

З речинцем до 28. лютого 1930. виставляються на конкурс слідуючі опорожнені парохії:

Деканат **Балигородський:** 1) Горянка 2) Рябе.
,, **Бірчанський:** Грозьова.
,, **Бориславський:** Рибник.
,, **Буківський:** Карликів.
,, **Баряжський:** Нисмичі з дол. Ниновичі.
,, **Великомостенський:** 1) Боянець, 2) Любеля.
,, **Височанський:** Висоцко нижне.
,, **Горлицький:** 1. Боднарка, 2. Гладишів, 3. Долини, 4. Крива, 5. Ліщини, 6. Новиця, 7. Рихвалд, 8. Смерековець.
,, **Грибівський:** 1. Баниця, 2. Фльоринка, 3. Ізби, 4. Королева руська.
,, **Динівський:** 1. Павлокома.
,, **Добромильський:** Тарнава.
,, **Дуклянський:** 1. Воля цеклинська, 2. Гирова, 3. Дошниця, 4. Крампна, 5. Поляни, 6. Радоцина, 7. Ростайне, 8. Святкова, 9. Тиханя, 10. Тилява, 11. Чорне.

Деканат **Жукотинський:** 1. Галівка, 2. Дністрик дубовий, 3. Липє.
,, **Комарнянський:** 1. Конюшки кор. 2. Монастирець
,, **Короснянський:** 1. Близянка, 2. Чорноріки.
,, **Куликівський:** Ременів.
,, **Лежайський:** Дубрівка.
,, **Ліський:** Ліщовате.
,, **Лупківський:** 1. Воля мигова, 2. Манів, 3. Солинка, 4. Явірник.
,, **Лучанський:** 1. Биків, 2. Сілець.
,, **Любачівський:** 1. Милків, 2. Синявка.
,, **Лютовиський:** 1. Береги горішні, 2. Поляни, 3. Хміль.
,, **Мединицький:** Криниця.
,, **Медицький:** Барич.
,, **Мостиський:** Хлиплі.
,, **Мушинський:** 1. Матієва, 2. Ростока вел. 3. Явірки.
,, **Немирівський:** 1. Магерів, 2. Улицько.
,, **Перемиський:** Вірко.
,, **Підбужський:** Свидник.
,, **Порохницький:** Крамарівка.
,, **Равський:** 1. Белзець, 2. Голе равське.
,, **Радимнянський:** Остріз.
,, **Риманивський:** 1. Завадка, 2. Ясель.
,, **Рудецький:** 1. Підгайчики, 2. Шоломиничі.
,, **Сінявський:** 1. Майдан сінявський, 2. Пискоровичі
,, **Сокальський:** Тартаків.
,, **Старосамбірський:** 1. Білич гор., 2. Лінина мала.
,, **Тіснянський:** 1. Ветлина, 2. Криве ад Тісна 3. Лопінка, 4. Терка, 5. Яблінка, 6. Яворець.
,, **Турчанський:** Яблінка вижна.
,, **Угнівський:** Угнів.
,, **Устрицький:** Старява сяніцька.
,, **Чесанівський:** 1. Крупець, 2. Плазів.

Прошення внесені не по формі і не заосмотрені потрібними залучниками, з особливо без свідоцтва з конкурсового іспиту як і ті, котрі вплинулиби по дни 28. лютого 1930, будуть уважані яко безпредметові.

Примічається, що всі Всч. ОО. що одержать презенту на таку парохію, яка крім матерної церкви має одну або більше дочерних, зобовязуються в кождім часі на жадання перемиського Еписк. Ординаріяту згодитися на евентуальне відлучення дочерних церков разом з ґрунтами.

При тім Еписк. Ординаріят повідомляє всіх Отців, наміряючих внести подання о приняття в спис на висше згадані парохії, що дотації їх будуть нормовані по гадці Конкордату.

Ч. 6386/29. — Передплата за Епарахіяльні Відомости на рік 1930.

Передплата за Епархіяльні Відомости на рік 1930 виносить 10 зл. Квоту сю позволяється побрати з церковної скарбони, а канцелярія Еп. Консисторії вітягне її з платні за лютий.

Всч. ОО., які платні не побирають, як також Всч. ОО. катехити обовязані повисшу належність надіслати до канцелярії Еп. Консисторії.

ХРОНІКА.

Канонічну інституцію одержали:

Ч. 6110/29. о. Кабаровський Евстахій — Бориня.
Ч. 6187/29. о. Паславський Михайло — Попелі.
Ч. 6188/29. о. Мацюрак Василь — Лютовиска.

Завідательства одержали:

Ч. 5463/29. о. Горчицький Роман — Пискоровичі.

Померли:

о. Давидович Омелян, парох в Тартакові 17/XII. 1929.
о. Очабрук Алексей, парох в Яблінці вижній 25/XII. 1929.

Душі їх поручається молитвам Всеч. Духовенства.

З гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 2. січня 1930.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ЙОСАФАТ
Епп.

З КАТОЛИЦЬКОГО СВІТА.

Дванайцять способів як попирати католицьку пресу. Німецькі, католицькі часописи поручають слідуючі способи попирання католицької преси:

1) передплата для себе та других осіб (пресовий фонд, завіщаннє, жертви союзів, товариств та фінансових установ);

2) порученнє католицьких писмь (на засідавнях виділів, сходинах товариств, при столі в товаристві);

3) жаданнє катол. письм у кіосках і ресторанах;

4) уміщуваннє оголошень у католицьких часописах;

5) попираннє купців, які анонсуються в католицьких дневниках;

6) оборона чосопису, якщо його нападають;

7) поученнє окруження про вагу катоцької преси;

8) утвореннє в парохії постійної пресової комісії, якої завданням булаби дбайливість про пресу;

9) уладжуваннє рефератів з ціллю пропаганди катол. преси;

10) уділеннє катол. пресі скорих і точних звітів та инша співпраця;

11) порозумітись з редакцією в справі евент. уліпшень і переказувати їй бажання читачів;

12) внутрішна участь у великім, культурнім ділі нашої преси.

Якщо кождий передплатник стосувавби бодай один з тих засобів, поступ бувби незвичайний.

О співпраці католиків в протикатолицькій пресі. — Обговорюючи значіннє католицького пресового союза в Баварії „Osservatore Romano“ висказуєсь в той спосіб про співпрацю католиків з сасописами ворожо настроєними до Церкви: „Факти доказують, що навіть католицькі священики, на щастє відокремлені, дописують у денниках, які служать не нашій не католицькій справі. Звичайно такі статті дотичать актуальних однак рівнодушних справ. Не підпадає сумнівови що того рода денники не принялиби співпраці тих дописувачів, якщо вони бажалиби забирати голос в обороні католицьких засад, безсмертности душі, в справі подружжа й розводу, палення тіл і т. п.

О скільки в дорозі виїмку католицький голос буває справді деколи узгляднений на стовпцях некатолицьких ґазет то певно з великими обмеженнями поруч инших статей (в тімсамім числі або в других), які голосять щось зовсім противне й подаються читачам як кінцева мудрість. Прізвища таких, католицьких співробітників служать некатолицьким часописам як реклям a, яка влекшує їм підхід до католицьких читачів, з помічю котрої вони стараються доказати, що в усіх ділянках є інтересні і міродайні.

Обовязком священиків та осіб світських є попирати передовсім власних одновірців і свої часописи та видавничі інституції, тимбільше що ці останні приневолені поносити великі фінансові жертви, які для некатолицької і релігійно рівнодушної прямо не істнують.

Те саме в еще більшій мірі відноситься і до співпраці католиків згл. катол. священиків в інституціях та товариствах ворожо настроєних до Церкви.

Церква і економічні проблеми. — Недавно оголосила Конґреґація св. Зібрання своє рішеннє в справі професійних союзів. Орґан католицькоко університету в Медіоляні подав до того власний коментар, який обговорює в окремій статті „Osservatore Romano“ такими словами:

»Церква обмежує свій учительський уряд до релігійно-моральної ділянки; однак ніяка справа, що має вплив на духовну сферу життя отже дотичить інтересів душі, не може бути трактована як така, що стоїть поза обсягом єї (Церкви) авторитету. Якщо ходить о справи економічних користей або о чисто технічні явища, тоді Церква зголошує свою некомпетенцію і безінтересовність. У виключно матеріяльні справи Церква не мішається. Церква не занимаєсь тим, що більш гідне поручення, як моторова сила, пара чи електрична енерґія, не студіює метод управи ріллі, продукції стали або використовання жерел нафти тільки полишає господарським силам спромогу автономічного розвою в бажаному напрямі. І тільки одну осторогу має також у тім обсягу, що, єї сформулував сам Спаситель, як вихователь душ: »Стережіться всякої захланности«. В справах, які дотичать відношення між працедавцями і робітниками виступають рівнож завсіди чинники моральні. Католики мали нераз спромогу вказувати на ріжнородні позаекономічні входячі в гру чинники тай сама Церква признала се у своїх виясненнях. Впрочім, аби зрозуміти журбу церковного авторитету, вистане пригадати собі, що істнують теорії, що домагаються зруйновання суспільного ладу відкидають христіянський лад і ширять протирелігійні засади. Не можна подумати собі фахової організації, особливож професійного союзу, котрий хоч у засаді невтральний або покликаний тільки до оборони матеріяльних інтересів своїх членів, вирікавбися в дійсности оживлення своєї програми ідеями, які виходять поза сферу емономічну. Нема таких союзів, які не виходилиби поза загальний погляд на світ і життя. А що той погляд ніколи не може бути невтральний, тому союзи мусять ставати або на основах христіянства або звернутись проти нього. В обох випадках авторитет Церкви знаходить точки, що межують з Єї учительським урядом.

Католицька Акція в Мехіко. — „Ліга оборони релігійної свободи“, яка в останніх трох роках причинилася так дуже до утвердження Католицької акції, стремить нині до того, щоби нарід безпосередно висказався що до своїх релігійних прав. Справа стоїть так, що є повна надія на успіх того рода акції. Поправились значно відносини між Церквою і державою а прилюдна опінія дала вислів власних бажань і почувань у численних петиціях в справі скасовання протирелігійних законів. Петиції предложено урядови зі сотками тисяч підписів; підписували їх навіть люди, знані дотепер як заїлі вороги католицизму. Зміну свойого становиска пояснюють тим, що переслідування релігії принесло для краю прямо необчислимі шкоди.

Новий президент Швайцарії католик. — Президентом Швайцарії вибрано в друге п. Mussy, члена національної ради і міністра у швайцарськім уряді. П. Mussy походить з кантону фрайбурського і є знаним і загальноціненим, католицьким діячем.

Навернення знатних анґлійців. — В останніх часах принято на лоно католицької Церкви духовного анґліканської церкви Ralph-a Unterwood з Brigstock, приятеля славного конвертита о. Vernon, який сейчас виїхав на богословські студії до Риму.

Недавно навернулася рівнож славна анґлійська письменниця Sheila Key-Smith разом зі своїм мужем, анґліканським пастором Penrose Fry· Конвертитка випустила дотепер 20. томів своїх творів. В звязку з тим часопис „Universe" пригадує інтересну листу.

В 1909 р. перейшов на католицизм Маврикій Baring, якого уважають першим споміж живучих стилістів. Три роки опісля навернувся славний І. К. Честертен. 1917 р. Ronald Knox, співробітник „Evening Standard", далі Compton Mackensic, D. B, Wyndham Lewis і J. B. Morton гумористи, та Evan Morgon, один з найбільших сучасних письменників й один з найбогатіших людий Анґлії. В решті 1927 р. навернулися поет Alfred Noyes і князь Malborough.

ПРАКТИЧНА ЧАСТЬ.

Шеста заповідь церковна.

О. Андроніка зовуть кондеканальні апостолом преси. Дехто висказує се не без іронічної усмішки а то й у формі доскульного жарту, чим о. Андронік почував себе найбільше дiткненим, бо кромі доброї волі й ідейного запалу нічо ним в цій взнеслій пресовий акції не кермувало. О. Андронік ніяк не міг погодитися з фактом, що у нас не то рядові а чолові сини Церкви себто священики не розуміють гаразд небезпеки лихого часопису. Цього духа ревнування набрався він ще в часі великої війни й опісля побуваючи довший час на еміґрації, де мав нагоду приглянутись життю і праці католиків чужих народів. Тут пізнав могутність католицької преси, побачив успіхи і засоби апостоляту доброї преси, сильні католицькі орґанізації, жертвенну працю одиниць. Тут і набрався нераз стиду не могучи дати відповіди на запити чужинця, кілько власних денників посідають українці католики. Ще більше приниження почув сам перед собою, коли згадав, що у него дома ліберальна преса живе тільки завдяки фінансовій і моральній піддержці з боку духовенства. Коли відтак вернувши з чужини покінчив богословські студії і став священиком, сейчас кинувся до ревної праці на зарослій буряном ниві української, католицької преси. Протягом несповна трох років душпастирювання на біднім підгірськім селі о. Андронік осягнув прямо блискучі результати: 50 передплатників »Місіонара«, других стільки „Нашого Приялеля" двацятькілька чисел „Правди" й звиш триста томів у ним таки основаній братській бібліотеці.

Знають о. Андроніка як ревного в тім зглядї робітника не лиш у деканаті. Він ніколи не пропустив конференції „Епархіяльної Помочі", хоч дорога далека і невигідна. Не обійшлась туь ніяка пресова резолюція без окремого підчеркнення о. Андроніка а клич „Всі фонди в пресу!" уважав він наче собі зі серця вийнятий. Не диво отже, що молодого й охочого до праці священика радо витали ОО. сусіди як проповідника в часі місій і празників а у відмолодженім єрархічно даканаті заняв скоро уряд актуара. Надто окружна У. Х. О-ія назначила його своїм пресовим референтом.

Будучи оноді з титулу свого уряду разом з о. деканом на слідстві у о. Харлампія запримітив о. Андронік уже після залагодження урядових справ безпосередно перед виїздом у парохіяльній канцелярії поодинокі числа часописів: „Русскій голосъ" „Голосъ Народа", „Земля і Воля" в виразною адресою о. Харлампія. Переглядає один, другий і аж остовпів. З поодиноких статей бє їдю ненависти до католицьких установ і єрархії, всюди радість з масових відступництв на Лемківщині, плеканнє духа релігійного та національного зрадництва. Ті самі часописи бичив о. Андронік також у читальні, якої головою був о. Харлампій а на стіні виднів портрет Наумовича з хрестом на грудях з часів, коли зрадив св. католицьку Церкву. В розмові з поодинокими парохіянами вичув атмосферу більше ворожу до Риму і католицизму як у якій корінно схизматицькій місцевости. Зі своїми поміченнями звірився о. деканови та просив його видати з місця відповідне зарядженнє. Але о. декан преспокійно відповів:

— Не хвилюйтесь Отче, Андронік, тут нічо не поможе, шкода слів!

— Якто! Таж народ пропадає — каже о. Андронік.

— Господь ласкав, відповідає старенький о. декан; хоронив нас до тепер, не полишить і на далі своєї опіки. Коби лиш горсточка тих, що свідомі грози взялась за совісну працю а ми врятовані. Задля кількох праведних хотів колись Бог поіщадити Содому.

Тимчасом в канцелярію війшов о. Харлампій та зголосив, що коні готові до відїзду. Оба отці ждали на це вже добру хвилю. Та о. Андронік не міг видержати, щоб не порушити болючої справи. Таки перед пращаннєм звернувся до о. Харлампія вказуючи на розложені ґазети:

— Оці часописи вам даром насилають, Отче Харлампій, чи ви платите за них?

— Плачу, Отченьку любий, за кожду точно що місяця для себе і за два примірники для прихожан — відповідає о. Харлампій.

— Якаж у вас совість, кидати таку пресу між народ, в ній аж кипить від ненависти до католицизму! — завважив знова о. Андронік.

Тут вже о. Харлампій трохи обрушився і почав піднесеним тоном.

— Ви Отченьку трохи ще молодий, щоби в моїй хаті мені звертати увагу а впрочім скажу вам, що я не хочу бути mehr päpstlich... так як ви. Ви читайте собі українську „Нову Зорю“ а я буду триматися моєї русской ґазети „Голос Народа“; духовні власти сего не заборонюють читати.

— Простіть, Отче парох, але я не можу мовчати там, де ходить о справи Церкви. Таких часописів церковна власть не заборонює поіменно таксамо як не заборонюється соціялістично-радикальної і комуністичної чи иншої ворожої Церкві преси, бо вона заборонена загальним правом.

о. Х: — Ви вмієте арґументувати з теольоґії моральної і канонічного права а забуваєте, що кодекс канон. права до нас не відноситься; для нас мають видати окремий орєнтальний кодекс.

О. декан перервав цю безцільну диспуту, попращав господаря і пішов до коней. За ним вийшов розгорячений о. Андронік. По дорозі завели оба інтересну дискусію на тему того що зайшло в канцелярії о. Харламція. Старались знайти вдоволяючу розвязку на слідуючі актуальні питання:

1) Чи часописи що їх передплачує о. Харлампій належить вважати забороненими? Чому?

2) Яке в тім зглядi становиско канонічного кодексу і львівського Собора?

3) Як осудити діяльність о. Харалампія?

(Розвязка слідує)

(Редакція прохає Всч. ОО. надсилати їй розвязки повисших питань до кінця січня б. р.)

Накладом гр. кат. Еп. Консисторії в Перемишлі.
Друкарня гр. кат. Капітули в Перемишлі.